

5. Innsatsområder

«Steigen – sterk og staselig»

5.1 Næringsutvikling

Kommunens næringspolitiske oppgaver omfatter både forbedring av eksisterende virksomheters rammebetingelser og å legge til rette for at det etableres nye bedrifter og arbeidsplasser. Rammebetingelser som kommunen har ansvar for eller kan påvirke er for eksempel veistandard, hurtigbåttilbud, vannforsyning, bruk av næringsfond, tilgang på næringsarealer, etablereropplæring osv. Samtidig ser vi at en del næringer har problemer med å skaffe kvalifisert arbeidskraft. Da vil også for eksempel et godt kultur- og fritidstilbud, tilgjengelige boliger/tomter og standard på skole og barnehage være viktige faktorer for valg av jobbsted. For førstegangsetablere er det viktig at kommunen stiller opp med råd og veiledning, og har et næringsfond som kan gi støtte i en etableringsfase. På bakgrunn av at kvinner er underrepresentert i befolkningen i Steigen, er det spesielt viktig å legge til rette for etablering av kvinnearbeidsplasser og rekruttering av kvinner i arbeidslivet generelt.

5.1.1 Etablererstrategi

Næringslivet i Steigen er i rask endring. Sysselsettinga i primærnæringene: fiske og jordbruk med tilhørende virksomheter er i tilbakegang. Etter hvert som vi blir færre, blir mangfoldet i handelsnæringene redusert. Antall statlige ansatte er også redusert de siste årene. Utfordringen ligger i å tilrettelegge for å skape nye arbeidsplasser som kan erstatte nedgangen. Det er også en betydelig utfordring i å skape større variasjon i arbeidsplassstilbudet. Årlig bør det skapes 10–15 nye arbeidsplasser i Steigen for å holde sysselsettinga på dagens nivå.

Delmål

- Legge til rette for etablering av 15 nye arbeidsplasser i rehabilitering/ettervern o.l.
- Legge til rette for etablering av 10 nye arbeidsplasser i videreforedling av landbruksprodukter, sjømat og vilt
- Øke sysselsettinga i oppdrett (nye og eksisterende arter) med gjennomsnitt 10 % pr år (ca 5 pr år).
- Gjøre det attraktivt å etablere småbedrifter i Steigen (10 nye arb.plasser)
- Stabilisere den fiskeribaserte næringsvirksomheten
- Øke sysselsettinga i reiselivet (20 arb.plasser)

- Jobbe aktivt for å etablere statlige arbeidsplasser
- Tilrettelegge for å etablere flere fjernarbeidsplasser

Strategier etablering

- Organisere næringsarbeidet på en måte som sikrer god veiledning, oppfølging og informasjon, bl.a. om tilskuddsordninger, til alle etablerere som henvender seg til kommunen
- Opprette prosjekt/tema/ressursgrupper av frivillige som skal jobbe fram prosjekter i tråd med denne planen.
- Styrke kunnskap og kompetanse i næringslivet ved å:
 - Gi tilbud om halvårlig etablererutdanning i Salten
 - Avholde jevnlig etablererkurs i Steigen
 - Utarbeide en etablerermappe for nyetablere
 - Etablere et permanent studiesenter i kommunen
 - Ha fast plan for ordning med elevbedrifter i skolen
 - Opprettholde videregående skoletilbud min. på dagens nivå
- Øke samarbeidet innen næringslivet ved å:
 - Vitalisere næringsforening i Steigen og Nord-Salten
 - Etablere gode bransjesamarbeid i nærområdet
- Legge til rette næringsarealer og –lokaler ved å:
 - Ha en ajourført oversikt over ledige næringsressurser
 - Søke systematisk mot næringslivet for å skaffe aktivitet i eksisterende bygg og på aktuelle arealer.
 - Etablere et samarbeid med SIVA for å utvikle næringsbygg/næringshager
- Arbeide systematisk for å skaffe offentlige arbeidsplasser til Steigen kommune ved å:
 - Sette i gang eget prosjekt på etablering av offentlige arbeidsplasser
 - Styrke samarbeidet med FOU-arbeid i Nordland, evt Tromsø og andre steder.
- Arbeide målrettet for å få utflyttede Steigvæinger til å etablere seg i Steigen ved å:
 - Holde systematisk kontakt med ungdom gjennom egen epost-liste og ved kommunenes hjemmeside
 - Arrangere en årlig samling for unge i/fra Steigen med ideer til etablering av egen arbeidsplass

- Legge til rette for å skape nye arbeidsplasser innen helse og omsorgssektoren ved å
 - Arbeide for å få til rusmiddelomsorg og ettervern i det nedlagte sykehjemmet.
 - Vurdere etablering av fedmebehandling
- Sikre at eventuell fremtidig energiutbygging i kommunen sikres best mulig lokal verdiskaping og lokale arbeidsplasser
- Markedsføre Steigen som et godt sted å etablere seg med næringsvirksomhet
- Øke nivået på vedlikehold av kommunale veier
- Sette opp en plan for oppgradering av kommunale veistrekninger til fast dekke, og sette av årlige midler på investeringsbudsjettet til dette formålet
- Fremme kravet om mobildekning jevnlig overfor teleoperatører
- Bygge ut bredbånd som en del av Bredbåndspakke Salten
- Løse den problematiske trafikksituasjonen i Helsen-sund, spesielt i forhold til "stien", men også i forhold til hurtigbåttrafikk, industrivirksomhet og parkering

Strategier vannforsyning

- Prioritere Leines vannverk som ferdigstilles så snart det er mulig
- Kommunen overtar Laskestad vannverk
- Øvrige tiltak skal skje etter hovedplan for vann.

5.1.2 Infrastruktur

Med minst 1,5 times reise fra Leinesfjord til andre kommunesentra er Steigen en kommune som er avhengig av gode kommunikasjoner og en godt utbygd infrastruktur. Steigen er en spredtbygd kommune der gjennomsnittlig reiseavstand fra der folk bor til kommunesenteret er 25 minutter (kilde SSB), noe som er av det lengste i landet.

Delmål

- Kystriksvei til Steigen skal i perioden (dvs innen 2016) inn på nasjonale/regionale transportplaner/prioriteringslister.
- Hurtigbåttilbudet til Steigen skal bli så godt at det er mulig å pendle på jobb til Bodø.
- Godsfrakting med hurtigbåten skal bedres, bl.a. med container for spesiallast
- Alle fylkesveier skal ha fast dekke (asfalt)
- Alle kommunale veier skal ha tilfredsstillende standard, og de mest trafikkerte skal ha fast dekke
- Det skal være mobildekning langs alle riks- og fylkesveier i Steigen Kommune
- Det skal bygges ut bredbånd med min. 34 Mb over hele kommunen
- All bosetting og næringsvirksomhet skal ha tilfredsstillende vannforsyning (jfr. Hovedplan vann vedtatt 10.11.1987)

Strategier samferdsel

- Ta opp spørsmålet om kystriksvei gjennom politisk arbeid og i nært samarbeid med Bodø.
- Båndlegge aktuelt areal til fremtidig bygging av fergeleier
- Intensivere arbeidet med hurtigbåttilbudet gjennom Kommunikasjonsnemnda
- Følge opp Fylkesplanen for vei slik at Holkestad er sikret fast dekke innen 2008 og Engeløya som en del av et årlig vedlikehold innen 2012

5.1.3 Steigen – matfatet i Salten

Fiskeri og oppdrett

Utviklingen innen de tradisjonelle fiskeriene i Steigen kommune de siste 10 årene har ikke vært udelt positiv. Det har vært en kraftig nedgang i antall fiskefartøyer og fiskere, og dette gjør at kommunens eneste fiskeindustribedrift har fått redusert sin råstofftilførsel. Utviklingen henger sammen med den generelle strukturendring og kvotepolitikk de senere år, noe som har ført til at rekruttering av yngre fiskere er betydelig mindre enn avgangen. For oppdrettsnæringa må utviklingen for øyeblikket karakteriseres som positiv selv om en vanskelig markedsituasjon de senere år har ført til store strukturelle og eiermessige endringer også i Steigen. Det er kommunens håp at de grunnlagsinvesteringer som er gjennomført for å bidra til etablering av nye industriarbeidsplasser på Storskjæret ikke har vært bortkastet.

Situasjonen innen deler av fiskeriene preges på mange måter av stagnasjon, men næringa vil også i framtida være svært viktig for kommunen. På sikt ligger det et betydelig uutnyttet potensial både på flåtesida og foredling hvor mulighetene for videreutvikling og etablering av nye arbeidsplasser er stort. Den nylige innførte reguleringen av aktive redskaper som snurrevad innefor en fjordlinje gir håp om vekst i bestandene av kysttorsk.

Delmål

- Sysselsetting og verdiskaping innen kommunens fiskeribaserte næringsvirksomhet skal stabiliseres og på sikt økes.

- Eksisterende fiskemottak skal opprettholdes og det skal fortsatt foredles hvitfisk i Helnessund.
- Rekrutteringen til fiskeflåten skal sikres
- Oppdrettsnæringen skal vokse i Steigen, særlig med nye arter
- Stimulere til tiltak som kan bedre lønnsomheten i fiskeflåten
- Bidra til at fiskeripolitikken får en utforming som gir bedre rammebetingelser for kystflåten, herunder økning av kvoteandelen til denne flåten

Strategi fiskeri

- Arbeide aktivt for å heve status og kompetanse for kvinner i fiskeindustrien, samt få kvinner inn på flere nivå i næringa
- Fortsette arbeidet med å få etablert industrivirksomhet på Storskjæret og andre industriområder i kommunen
- Arbeide for å få lokalisert flere oppdrettskonsesjoner til Steigen (Nord-Salten)
- Arbeide aktivt med markedsføring av kommunens fiskerihavner og anlegg.
- Revidere kommunens kystsoneplan jevnlig for å bidra til økt vekst i oppdrettsnæringen samtidig som viktige fiskeområder skjermes
- Bidra til utvikling av Helnessund ved bygging av vei til Herøya, samt dypvannskai og kai for mellomstore båter.
- Sikre plass for ilandføring og mottaksanlegg av nye arter innen havbruk
- Bidra med risikolån til fiskeflåten.
- Arbeide for å få til rekrutteringskvoter til unge fiskere.
- Støtte tiltak som kan bidra til at verdiskapning og sysselsetting i fiskeindustrien stabiliseres

Landbruk

Steigen har naturlige fortrinn for jordbruksdrift i form av store arealer med produktiv dyrka jord, mildt klima med tidlig vår, og ikke minst kompetanse som er bygd opp og vedlikeholdt i fagmiljøet. Det er et mål

at ei bærekraftig utnyttning av jordbruksarealene til matproduksjon fortsatt skal være et viktig grunnlag for sysselsetting og bosetting i Steigen.

Nedgangen i antall bruk skyter fart, både nasjonalt og i Steigen. Vi forventer at stadig færre bruk vil kunne stå for en effektiv volumproduksjon av de viktigste matvarene. For Steigen-landbruket vil volumproduksjon fortsatt være et viktig satsingsområde. Samtidig blir det stadig viktigere å utnytte ressursene på de øvrige landbrukseiendommene til næringsutvikling, og å gjøre mindre landbrukseiendommer tilgjengelig som attraktive bosettingsbruk.

Delmål

- Opprettholde melk- og kjøttproduksjonen minst på dagens nivå. Lønnsom volumproduksjon skal fortsatt være bærebjelken i landbruket i Steigen.
- Øke produksjonen av potet og grønt
- Vedlikeholde kulturlandskapet
- Øke sysselsettingen i tilleggsnæringer knyttet til landbrukseiendommer
- Det skal være bosetting på flest mulig av landbrukseiendommene i kommunen
- Sikre husdyrbrukerne en tilfredsstillende sykdomsavløsning
- Sikre bøndene en forsvarlig veterinærtjeneste (eventuelt i samarbeid med Hamarøy og Tysfjord)

Strategier landbruk

- Utarbeide en landbruksplan for Nord-Salten
- Bidra, både økonomisk og gjennom planlegging/veiledning, til at bygningsmassen i husdyrholdet blir fornya
- Videreføre ordning med kommunalt etablerings-tilskudd i landbruket
- Utvikle, finansiere og gjennomføre et rekrutteringsprosjekt i landbruket i Nord-Salten, i samarbeid med faglagene

- I samarbeid med Hamarøy og Tysfjord opprettholde faglig kompetanse på landbrukskontoret som kan betjene landbruksnæringa i Nord-Salten på en god måte
- Bidra til at landbruksnæringa fortsatt får tilgang på faglig veiledning og planlegging gjennom forsøksring-tjenesten
- Opprettholde landbruksvikarordninga
- Etablere ei ordning med tilskudd til kjøp av melkekvoter, enten til den statlige omfordelinga, eller til de som kjøper store kvoter på privat marked
- Forvalte tilskuddsmidler til kulturlandskap og nærings-tiltak i jord- og skogbruket i Nord-Salten på en effektiv måte. Tilrettelegging for beiting er sentralt
- Utnytte de mulighetene kommunen har til å styre arealbruken gjennom jordlov, konsesjonslov og odelslov. Videre strategi avklares i landbruksplan
- Motivere til utvikling av tilleggsnæringer (videreforedling, grønn omsørg, turisme)
- Følge opp interessenter som vil utvikle tilleggsnæring gjennom veiledning og hjelp til planlegging

Skogbruk

All statistikk viser at skogressursene utnyttes for dårlig. Vi har hatt en kraftig økning i tilveksten de siste årene. Hvert år produseres det ca 40.000 m³ nytt virke.

Skogbruket som næring har derfor et betydelig vekstpotensiale som bør utnyttes bedre. Å få etablert lokale skogbruksmiljø som kan være "lokomotiv" i arbeidet med å øke aktivitet og interesse for skogbruk blir en hovedutfordring i årene som kommer. (Det vises for øvrig til "landbruksplan for Steigen kommune 2000-2004.")

Delmål

– Ressursutnyttelsen i skogbruket skal styrkes og videreutvikles, og det skal etableres 5 nye arbeidsplasser innen skogsektoren

Strategier skogbruk

- Etablering av bioenergianlegg i Leinesfjord
- Utarbeide konkret hogstplan for eldre plantefelt
- Utrede grunnlaget for en etablering av et eget maskinelt driftsapparat i Nord Salten
- Videreutvikle samarbeidet med skogeierorganisasjonene
- Jobbe for at en fremtidig etablering av et større sagbruk nord for Saltfjellet legges til Steigen

5.1.4 Reiseliv i Hamsuns rike

Steigen kommune deltar i et felles reiselivssamarbeid med Hamarøy og Tysfjord: Reiseliv i Hamsuns Rike. Knut Hamsun er viden kjent, i alle fall i Europa. Navnet vil gi god drahjelp i markedsføringssammenheng. Steigen har gode forutsetninger for å utvikle naturbasert turisme basert på sjø- og innlandsfiske, guidede og frie turer på sjø og i fjellet, ørnesafari, fugletitting o.l. Steigen har også ei svært rik historie fra jernalder, vikingtid og siste verdenskrig som vil være av stor interesse for turister. Denne historia bør kunne utvikles til et fyrtårn i reiselivssammenheng.

Delmål

- Steigen skal utvikles som et spennende og eksklusivt reisemål, og det skal skapes 20 nye arbeidsplasser innen reiseliv i løpet av planperioden
- Markedsføringen av Steigens reiseliv skal koordineres gjennom Hamsuns Rike.
- Det skal etableres et større opplevelsessenter basert på historie, natur og kultur

Strategier reiseliv

- Styrke Hamsuns Rike med 1 fast stilling.
- Felles turistinformasjon for Hamsuns rike
- Bidra til utvikling av reiselivsprodukt i kommunen
- Koordinere ulike elementer i reiselivssatsinga.
- Faglig utvikling av bedrifter og produkt
- Samarbeid aktivt med reiselivsoperatører for å utvikle naturbasert reiseliv
- Tilrettelegge for turisme gjennom arealplaner
- Markedsføre Steigen som et etableringssted for reiselivsbedrifter
- Jobbe for at det etableres en campingplass i kommunen
- Utvikle kulturbasert turisme i samarbeid med Nordland fylke:
- På Grøtøya
- På Steigen/Vollmoen
- I forbindelse med kunstnermiljøer/kunstutstillinger

5.2 Bosetting

Når folk i Steigen ble spurt om hva som gjør det verd å bo i Steigen, svarer de først en fantastisk natur som gir mulighet for jakt, fiske og friluftsliv (jfr grendemøter høsten 2005). Det samme sier kvinner som har flyttet til kom-

«Steigen - en perle i Hamsuns rike»

munen (jfr spørreundersøkelsen.) Deretter framhever de "folkan" dvs. kreative folk som er lett å bli kjent med og har dugnadsånd, et levende foreningsliv, og et trygt og godt oppvekstmiljø med skole, barnehage, kulturskole, butikk, hurtigbåt, etc. Det viktigste vi i Steigen kanskje kan gjøre for å stabilisere folketallet (og gjerne øke det!), foruten det selvsagte å skape nye arbeidsplasser, er å opprettholde denne "bolysten". Deretter er det svært viktig å legge til rette for en utvikling av attraktive boligområder, enten det er i tettstedene eller mer spredt. Steigen skal i fremtiden også være en god hjemkommune for pendlere.

5.2.1 Gjestfrie Steigen.

Steigen skal være en åpen og gjestfri kommune der både nye og gamle innbyggere skal kjenne seg ivare tatt og akseptert. Det skal vektlegges å jobbe med holdninger som fremmer respekt, inkludering, tilhørighet og sosial trygghet.

Delmål

- Vi skal møte nye mennesker og nye ideer med åpenhet og positiv forventning.
- Vi skal verdsette og oppmuntre til at det skapes gode sosiale og kulturelle møteplasser i kommunen.
- Vi skal gjøre kommunens mange fine naturperler tilgjengelige og kjent for innbyggerne.
- Vi skal legge vekt på god informasjon og nettverksbygging

Strategi gjestfrihet

- Grendelag/bygdelag utfordres til å skape den beste bygda å bo i gjennom for eksempel "Bli kjent" – arrangementer.
- Utarbeide en velkomstpakke som alle nytilflyttere får fra kommunen.
- Arbeide med fadderordninger for nye innbyggere

5.2.2 Tilflytting

Nye arbeidsplasser og stabilisering/økning av folketallet henger nøye sammen. Slik utviklingen har vært i offentlig sektor de senere år, er det lite realistisk at man vil få noen vekst i antall arbeidsplasser i statlig eller kommunal sektor. Nye arbeidsplasser må derfor skapes i privat sektor, og for å få til nyetableringer som også vil styrke eksisterende næringsliv, trenger vi nye folk som har tro på en framtid i kommunen.

Kommunestyret har allerede vedtatt et samarbeid med Placement Utvikling med sikte på å få

nederlandske familier til å flytte til Steigen. Gjennom kommuneplanarbeidet (romjulstreffet) er det tatt initiativ til å få etablert en kontinuerlig kontakt med utflytta ungdom som kanskje kan tenke seg ei framtid i Steigen etter endt utdanning.

Kommunens rolle blir å markedsføre de gode og muligheter som finnes i Steigen, og legge til rette for tilflyttere, enten det er ungdom, nederlendere, mennesker med flyktningestatus eller folk med arbeid i oljeindustrien som finner kommunen attraktiv som pendlerkommune.

Delmål

- Vi skal skape lyst til å bo og etablere seg i kommunen gjennom god markedsføring og profilering
- Gjennom "Nederland – prosjektet" skal det de neste 2 år legges til rette for at 6–10 familier fra Nederland kan etablere seg i Steigen med egen virksomhet
- Ungdom med etablererlyst som ønsker å flytte hjem igjen skal få nødvendig bistand og støtte med sine planer.
- Steigen skal være en attraktiv pendlerkommune for oljearbeidere og andre aktuelle yrkesgrupper
- Landbrukseiendommer hvor det ikke lenger drives næringsmessig landbruksdrift skal primært være tilgjengelige for helårsbosetting

Strategi

- Steigen kommune skal i samarbeid med Placement utvikling presentere seg i Nederland som en attraktiv kommune å bo i.
- Utvikle aktiviteten rundt "Romjulstreffet" videre som en arena der kommunen kan få en kontinuerlig dialog med ungdom i og utenfor kommunen
- Kommunen skal ta initiativ til etablering og utvikling av en "vertskapsfunksjon" som hjelper tilflyttere med informasjon og tilrettelegging, slik at de blir godt mottatt og blir boende
- Kartlegge alle bolighus, næringsbygg og gårdsbruk som er til leie eller til salg, og markedsføre disse
- Utarbeide markedsføringsstrategier rettet mot pendlergrupper
- Sørge for at det finnes nok mange kommunale utleieboliger til at tilflyttere er sikret bolig i en overgangsperiode.
- Gjennom rekrutteringsprosjektet for landbruket i Nord-Salten bidra til at flere ledige landbrukseiendommer legges ut for salg med tanke på helårsbosetting

«Steigen – Norges vakreste kommune!»

5.2.3 Stedsutvikling

Steigen kommune har gjennom kommuneplanens arealdel lagt til rette for spredt boligbygging. Det er nå på tide å sette søkelys på en utvikling av trivelige tettsteder i Steigen. Tilgang på attraktive boligtomter, båtplass, trygge og trivelige bomiljø, samlingsplass for barn og unge, osv, er viktige brikker i en utvikling av Steigen. Det samme er et akseptabelt nivå på kommunens tjenestetilbud som helsetjenester, veier, vann, kloakk, etc. En utbygging av tettstedsnære hyttefelt kan bidra positivt til lokalmiljøet og til å bevare butikker, kafeer og andre servicenæringer. Skal vi utvikle gode lokalmiljøer er det viktig å tenke helhetlig. Ved kommunal planlegging og utforming er det avgjørende å ta hensyn til mangfoldet av ferdigheter hos innbyggerne i kommunen; barn, middelaldrende, og eldre, med eller uten funksjonsnedsettelse.

Delmål

- Det skal være attraktivt å bygge nye hus/leiligheter i Steigen
- Det skal legges til rette for økt hyttebygging i hyttefelt
- All bosetting og næringsvirksomhet skal ha tilfredsstillende vannforsyning (jfr. Hovedplan vann vedtatt 10.11.1987)
- Det skal utarbeides kommunedelplaner for tettstedene Leinesfjord, Leines, Nordskot, Bogøy og Nordfold
- Tettstedene i Steigen skal være ryddige og trivelige.
- Kommunen skal planlegge og utforme omgivelser og produkter slik at tilgjengelighet for alle, med eller uten funksjonsnedsettelse, sikres i størst mulig grad.

Strategier stedsutvikling

- Sikre at tettstedene i Steigen til enhver tid har attraktive boligfelter/tomter som er tilrettelagt for utbygging ved at kommunen regulerer til, og eventuelt kjøper opp til dette formålet.
- Evaluere og forlenge trafiksikkerhetsplan fra og med 2008 (jfr. Trafiksikkerhetsplan vedtatt 17.12.03), og følge opp denne med årlige søknader på aksjon skolevei.
- Bidra til en fortsatt utbygging/utviding av småbåthavner i kommunen
- Videreutvikle eksisterende havner/fiskerihavner i kommunen
- Avsette nye hytteområder i nærheten av tettstedene i Steigen gjennom nye kommunedelplaner

I tillegg til dette skal vi spesielt i/på :

- Bogen; legge til rette for utnyttelse av industriområdet på Storskjæret
- Engeløya; satse på å utvikle og holde i hevd landbruket

og satse på turisme basert på, og tilpasset, historien, kulturlandskapet og naturen.

- Helnessund; utvikle havneområdet til et område for næringsutvikling og turisme ved at det bygges bro til Herøya.
- Leinesfjord; utvikle kommunesenteret ved å fortsatt samle fellesfunksjoner i kommunen hit, ved å utarbeide en stedsutviklingsplan ..
- Nordfold; få aktivitet på industritomta i havna og avklare bruk av sykehjemmet.
- Nordskot; bygge ut havna for å tilrettelegge for fiskeri, småbåthavn og turisme, og satse på Grøtøya/Naustholmen som museum/reiselivsmål
- Stamsvik; planlegge/legge til rette for fremtidig fergeteie for kystriksvei